

Тричі Рим підкоряв собі світ: перший раз — своєю зброєю; другий — своєю релігією, третій — своїм правом, і всі три рази він єднав світ: перший раз — у державну єдність; другий — в єдність церкви; третій — в єдність права.

Ihering Geist des romis chen Rechts. I. C. 1

Передмова

Римське право — унікальний витвір людського генія. Його вплив на законодавство багатьох західноєвропейських країн, здійснюваний або прямим запозиченням, або через сприйняття принципів цього права, пояснюється загальнолюдським характером останнього. Не випадково остання кодифікація цивільного законодавства України, що проходила в умовах відмови від адміністративно-командного характеру регулювання майнових відносин, відновила розвиток приватноправових інститутів і підходів, тобто відбулася на класичних римсько-правових засадах.

Римське приватне право характеризується чіткістю визначень і високою юридичною технікою, а тому в підготовці висококваліфікованих юристів не можна обійтися без його вивчення. Знайомство з основними постулатами римського приватного права і його системою допоможе сформувати у сучасного фахівця з правознавства юридичне мислення, створить передумови для наукового аналізу життєвих ситуацій, для пошуку юридично обґрунтованих шляхів і способів вирішення тих чи інших казусів.

Метою вивчення основ римського приватного права є ознайомлення із засадами римського приватного права і засвоєння його загальних юридичних категорій та інститутів, які на сьогодні в більшості своїй рециповані в цивільному праві України.

Авторський колектив прагнув, щоб студенти не тільки успішно опанували основні питання курсу, а й скористалися порадами щодо пошуку літературних джерел під час самостійної роботи.

Скорочення

I. — Інституції Юстиніана

I. 2. 20. 1 — Інституції Юстиніана, 2-га книга, 20-й титул, § 1

D. — Дигести Юстиніана

D. 4. 7. 7. 1 — Дигести Юстиніана, 4-та книга, 7-й титул, 7-й фрагмент, § 1

G. — Інституції Гая

G. 2. 1 — Інституції Гая, 2-га книга, 1-й фрагмент